

УДК 329.78.477

Мех О. – ст.гр. 12

Гусятинський коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

**ЗНАЙ ОДНО: НЕ КАЮСЬ Я, НЕ ПЛАЧУ...
(ПРИУРОЧЕНО 70-Й РІЧНИЦІ З ДНЯ СМЕРТІ ОЛЕНИ
ТЕЛІГИ)**

Науковий керівник: викладач-методист Бойчук В.О.

Кожний з дослідників, хто знайомився з друкованими матеріалами про життя Олени Теліги, не міг не звернути уваги на те, скільки в них білих плям і протиріч: починаючи від дати і місця народження і закінчуючи датою страти в Бабиному Яру. Перелік цих суперечностей може бути довгим. Уперше Олена побачила Україну десь перед 1917 роком, коли сім'я переїхала до Києва, де батько, висококваліфікований гідротехнік, почав викладати у політехніці, а незабаром, після Лютневої революції, став міністром в уряді УНР. Олена тим часом навчалася в гімназії Дучинської.

Антологія ліричних віршів Олени Теліги вчасно нагадує нам, що мистецька творчість цієї берегині України аж ніяк не обмежується загальновідомими і багато разів передрукованими двома поезіями "Вечірня пісня" і "Поворот", хоч перша з них справді становить апогей ліричного артистизму чи не в усій новітній поезії нашій. У поезіях Олени Теліги читач не знайде історіософських мотивів О.Ольжича, сталево загартованої строфи Є.Маланюка. Немає в її творчому доробку епічних полотен на взірць поем Ю.Клена.

Неповторність і самотність О.Теліги в іншому. Усвідомлюючи призначення свого таланту, володіючи дивовижною, повсякчасною готовністю віддати всі сили в ім'я ідеї, Олена Теліга заглиблюється в душу людини. На зламі особистих переживань, власної обсервації докільля людська душа в О.Теліги сяє усіма гранями неповторності. Гама її світопочувань розмаїта від лірики інтимної до мотивів громадянського звучання. Кипучість натури спонукала О.Телігу вдаватися до почувань сильних, характерів безкомпромісних:

Я руці, що біла, не пробачу –
Не для мене переможний біч!
Знай одно: не каюсь я, не плачу,
Ні зітхань не маю, ні злоби.

Епоха, що породила феномен Олени Теліги була "жорстокою, як вовчиця" (О.Ольжич), "епохою молитви і вогня" (Є.Маланюк). Це була епоха, в якій кувалась нова людина, нове покоління, українців зокрема, котрі обирали бути творцями.

В Олени Теліги синтез "леза меча" і "срібного полину" є природним, таким, що відповідає стану її неспокоїної натури. Вся творчість поетки підводить до висновку, що шлях, який вона обрала, був для неї єдиним, і коли б вона зійшла з нього, то це була б уже не Олена Теліга.

О.Теліга завжди знала, що матиме "гарячу смерть, неземне умирання", оскільки свідомо йшла на "клич задимлених вогнів"... – тож в поетичній уяві бачила, як "життя хитнеться й відпливе, мов корабель у заграві пожежі". Світ настрою і переживань Теліги, колосально духовно-емоційна енергія не шукали тему у минулому. Вона жила своїм сьогоденним. Якщо Маланюк шукав сильних характерів, "оживлював" героїв минулого, то Теліга була таким характером у повсякденному житті.